मैत्रावरुणर्वसिष्ठः। उषसः। त्रिष्टुप्।

व्युश्षा आवो दिविजा ऋतेनविष्कृण्वाना महिमानुमागीत्। अपु दुहस्तमे आवुरजुष्टमङ्गिरस्तमा पृथ्यो अजीगः॥ ७.०७५.०१

उषाः- सूर्योद्यदेवता। आध्यात्मिके तु आत्मसूर्यस्य ज्ञानोदयदेवता। वि आवः- व्योच्छत्। दिविजाः- दिव्या। ऋतेन- सत्येन। महिमानम्- स्वमाहात्म्यम्। आविष्कृण्वाना- प्रकटयन्ती। आगात्- आगतवती। द्रुहः- द्रोहकरम्। अजुष्टम्- असेव्यम्। तमः- अन्धकारमज्ञानम्। अप आवः- अपावृणोति। अङ्गिरस्तमा- अतिशयेन अङ्गनशीला। पथ्याः- पदवीः। अजीगः- उद्गिरति॥१॥

महे नो अद्य सुवितायं बोध्युषों महे सौभंगाय प्र यंन्धि। चित्रं रुयिं युशसं धेह्यस्मे देवि मर्तेषु मानुषि श्रवस्युम्॥ ७.०७५.०२

उषः- उदयदेवते । महे- महते । सुविताय- सुखाय । नः- अस्मान् । अद्य- इदानीम् । बोधि-बुद्धयस्व । महे- महते । सौभगाय- सौभाग्याय । प्र यन्धि- प्रयच्छ । अस्मे- अस्मदर्थम् । चित्रम्-विचित्राम् । रियम्- सम्पदम् । यशसम्- भोगम् । धेहि- यच्छ । देवि- अमर्त्ये । मानुषि- मनुष्येषु निहिते । मर्तेषु- मर्त्येषु । श्रवस्युम्- श्रुतिं यच्छ ॥२॥

पुते त्ये भानवी दर्शतायश्चित्रा उषसी अमृतीस आगुः।

जनयन्तो दैव्यनि व्रतान्यपृणन्तौ अन्तरिक्षा व्यस्थः॥ ७.०७५.०३

त्ये- ते। एते- इमे। दर्शतायाः- दर्शनीयायाः। उषसः- उदयदेवतायाः। चित्राः- असाधारणाः। भानवः- रश्मयः। अमृतासः- नाश्चरिहताः। आगुः- आगच्छिन्ति। दैव्यानि- दिव्याः। व्रतानि- नियतीः। दिव्यान्धर्मान् वा। जनयन्तः- सृजन्तः। अन्तरिक्षा- अन्तरिक्षाणि। आपृणन्तः- आपूरयन्तः। व्यस्थुः- विशेषेण तस्थुः॥३॥

एषा स्या युजाना पराकात्पश्चे क्षितीः परि सुद्यो जिगाति।

अभिपश्यन्ती वयुना जनानां दिवो दृहिता भुवनस्य पत्नी॥ ७.०७५.०४

एषा स्या- सेषा। युजाना- योगिनी। पराकात्- परादुत्तमाद्धाम्नः। आत्मसूर्यादिति भावः। पञ्च क्षितीः। जिगाति- सरित। दिवो दुहिता- चिदाकाशस्य पुत्री। भुवनस्य- जगतः। पत्नी- रिक्षणी। जनानाम्- विशाम्। वयुना- प्रज्ञानानि। अभिपश्यन्ती भवति॥४॥

वाजिनीवती सूर्यस्य योषां चित्रामेघा राय ईशे वसूनाम्।

ऋषिष्टुता जरर्यन्ती मुघोन्युषा उच्छिति विह्विभिर्गृणाना॥ ७.०७५.०५

वाजिनीवती- अन्नवती। सूर्यस्य- आत्मसूर्यस्य। योषा- पुत्री। चित्रमघा- विचित्रधनवती। वसूनाम्- सम्पदः। ईशे- ईष्टे। रायः- सम्पदः। ईशे। ऋषिष्ठता- सूक्ष्मदिर्शस्तुता। जरयन्ती- रसिनिष्पादकर्त्री। मघोनी- सम्पद्वती। उषाः। विह्निभः- वोद्दृभिः। गृणाना- स्तुता। उच्छित ॥५॥

प्रति द्युतानामरुषासो अश्वश्चित्रा अदृश्रन्तुषसं वहन्तः।

याति शुभ्रा विश्वपिशा रथेन दर्धाति रहाँ विधते जनाय॥ ७.०७५.०६

द्युतानाम्- द्युतिमतीम् । उषसम्- उदयदेवताम् । चित्राः- विचित्राः । अरुषासः- रोचमानाः । अश्वाः- प्राणतुरगाः । वहन्तः- धारयन्तः । अदृश्रन्- अदृश्यन्त । शुभ्रा- शुभ्रेण । विश्वपिशा-विश्वरूपेण । रथेन । याति- गच्छति । विधते- परिचरते । जनाय । रत्नम् । द्धाति- धारयति ॥६ ॥

सत्या सत्येभिर्महती महद्भिर्देवी देवेभिर्यजता यजेत्रैः।

कुजह्ळहानि दर्ददुस्त्रियोणां प्रति गावं उषसं वावशन्त॥ ७.०७५.०७

सत्येभिः- सत्येः। सत्या। महद्भिः। महती। देवेभिः- द्योतनशीलैः। देवी- द्योतनशीला। यजत्रैः-पूज्येर्गुणैः। यजता- पूज्या। उषा ज्ञानोदयदेवता। दृळ्हाणि- दृढानि। रुजत्- भिनत्ति। उस्त्रियाणाम्- गाश्चिद्रश्मीन्। दृदत्- अयच्छत्। गावः- चिद्रश्मयः। उषसम्- ज्ञानोदयदेवताम्। वावशन्त- कामयन्ते॥७॥

नू नो गोर्मद्वीरवेद्धेह् रत्नमुषो अश्ववित्पुरुभोजो अस्मे।

मा नौ बहिः पुरुषता निदे केर्यूयं पात स्वस्तिभः सदा नः॥ ७.०७५.०८

उषः- विद्ये। नु- क्षिप्रम्। नः- अस्मभ्यम्। अश्वावत्- प्राणतुरगयुक्तम्। पुरुभोजः- बहुभोगवत्। गोमत्- रिश्ममत्। वीरवत्- वीर्यवत्। रत्नम्- हितरमणीयधनम्। अस्मे- अस्मभ्यम्। धेहि- यच्छ। नः- अस्माकम्। बर्हिः- यज्ञम्। पुरुषता- पुरुषेषु। निदे- निन्दाये। मा। कः- कुरु। यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः॥८॥